

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון כ"ט - פרשת פנחס תשפ"ד

שאי אפשר להגיע לפנימיות, לפני שעוברים בחיצוניות. רבינו אביר יעקב מרמז על זה את הפסוק **'עולת תמיד העשויה בהר סיני'**, 'עולת תמיד' זו התפילה שקיימת לתמיד במקום הקורבנות. אבל לפני התפילה צריך להיות **'העשויה'**, לעשות את המעשים האלו כהכנה לתפילה, ואז התפילה תהיה **'לריח ניחוח לה'**.

יום חמישי

זהירות בכבוד בני ישראל

בפרשה כתוב את השכר הגדול של מי שמקנא לשם שמים. אבל, כותב מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', צריך מאד להזהר, שהקנאות לא תביא לידי קטרוג על עם ישראל. ומביא על זה את דברי פרקי רבי אליעזר, שם מסופר שבזמן אליהו הנביא [שכידוע הוא פוסח], שבת אפרים לא הקפידו על מצות ברית מילה, וכאשר אליהו הנביא ראה את זה, הוא קינא את קנאת מילה, ונשבע שלא ירד טל ומטר עד שיחזרו בתשובה, ונהייתה בצורת קשה בארץ ישראל. כששמעה מזה המלכה איזבל, רצתה להרוג אותו.

אליהו הנביא ברח ממנה להר חורב, שם התגלה אליו הקב"ה ושאל אותו מדוע הוא בורח, 'מה לך פה אליהו'. השיב לו אליהו הנביא 'קנא קנאתי לה'. אמר לו הקב"ה 'לעולם אתה מקנא קנאת בשיטים על גילוי עריות, וכאן קנאת. חיך, שאין עושים ברית מילה, עד אשר אתה רואה בעיניך'.

גם בוודו הקדוש מובא שבגלל דברי גנאי שאמר על בני ישראל, כשאמר 'עובדו ברית בני ישראל', צריך אליהו ללכת לכל ברית מילה, לחזור לשמים, ולהעיד בבית דין של מעלה שבני ישראל מקיימים את מצוות ברית מילה.

שואל על זה רבינו 'אביר יעקב', מה העונש שצריך ללכת לכל ברית מילה: לכאורה זו זכות גדולה ולא עונש?

ומתרחץ בשם קדמונים שמתים שפנחס קינא לה, וזה שעלה חי לשמים, ושם שומע דברי תורה מפי הגבורה, וכשצריך לרדת למטה, מפסיד את שמיעת דברי התורה באותו זמן, וכך נחסרים ממנו ידיעת חלק מסודות התורה.

ובזה מפרש רבינו 'אביר יעקב' את הפסוק **'הנני נותן לו את בריתי שלום'**, 'ברית שלום' זו התורה שנקראת 'שלום', שלזה זכה פנחס כשקינא בשיטים, אבל האות ו' במילה 'שלום' נכתבת קטועה, בגלל שלא זכה לשמוע את כל סודות התורה בשלימות - בגלל דברי הגנות שדיבר על בני ישראל.

יום שישי

תיקון חצות

השכינה הקדושה גולה כל לילה ממקומה בגלל עבירות בני ישראל, וכל לילה בחצות, הקב"ה שואג ובוכה על זה, כמו שכתוב (ירמיהו כה ל) 'ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו, ורואי לכל אחד שנוגע לליבו צער השכינה להתאבל יחד עימה על זה, ובפרט שידוע שעוונותיו גרמו לזה. ועיקר הזכות שתיבאי את הגאולה השלמה, זה מה שבני ישראל עוזבים את הצער שלהם ומצטערים בצער השכינה.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' כותב שחזן מהסגולה של תיקון חצות להביא את הגאולה השלימה, יש עוד סגולה כבר היום שנגרמת על ידי תיקון חצות, והיא קבלת התפילה. אם אדם רוצה שתפילתו תהיה מקובלת לרצון לפני הקב"ה, שיקום בחצות הלילה להתאבל על צער השכינה, ואחר כך ישב ויעסוק בתורה, ואז יזכה להבטחה חז"ל במסכת חגיגה (יב:) 'כל העוסק בתורה בלילה, חוט של חסד נמשך עליו ביום, ואותו 'חוט של חסד', יועיל לו מאד לקבלת התפילה.

וכך מרמז את זה רבינו 'אביר יעקב': **'צו את בני ישראל'** המילים 'צו את' כשוכתבות במילוי אותיות (צד"י ו"ו אל"ף ת"י"ו) עם האותיות והכולל, את עולות בגימטריא 'הקימה בחצות' [שש מאות ושישים ושש].

ומיד אחרי זה כתוב: **'את קרבני לחמי לאשי'** זו התפילה שהיא במקום הקורבנות, **'ריח ניחוח'** שאם יקפיד על תיקון חצות - 'הקימה בחצות' תתקבל תפילתו ברצון לריח ניחוח לה'.

יום שלישי

התפילה היא כמו קרבן

עבודת התפילה גדולה היא מאד, ואדם צריך להתאמץ הרבה כדי שהתפילה שלו תהיה מושלמת ומקובלת לפני הקב"ה. מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' כותב שלוש תנאים עיקריים והכרחיים שבשיל שתתקבל התפילה לרצון:

התנאי הראשון, כל מי שהולך להתפלל, צריך שישים לב למהות התפילה, שהיא במקום הקרבת הקורבנות בבית המקדש, כמו שכתוב בפסוק (הושע יד ג) 'ונשלמה פרים שפתינו', וכך יגש לתפילה של צמנה עשירה, יכוון ויתן שבת שמקריב קרבן בבית המקדש.

התנאי השני לקבלת התפילה, הוא הכוונה בתפילה. והעיקר זה לא רק הכוונה בפירוש המילים, אלא כוונת הלב, שהלב יהיה נתון כולו בתפילה, וכמו שדורשת הגמרא על הפסוק 'ולעובדו בכל לבבכם' איזה היא עבודה שלב, זו תפילה.

ולא רק בבקשת הצרכים יכוון את לבו, אלא גם בשבחים שאומרים לפני הקב"ה בפסוקי דזמרה, ובשלושת הברכות הראשונות והאחרונות של צמנה עשירה, יכוון ויתן שבת והודיה לקב"ה מתוך שמחת הלב, שאם יכוון רק בבקשת צרכיו, התפילה שלו לא תהיה מקובלת.

וגם התנאי הזה נלמד מהקורבנות, שאחד התנאים לקבלת הקרבן, הוא שיהיה עם כוונה לשם הקב"ה, ואם הכהן המקריב את הקרבן לא כיוון כוונה זו - הקרבן לא מתקבל לרצון.

התנאי השלישי לקבלת התפילה, זמן התפילה, דהיינו, שיתפלל בזמן שקבעו החכמים, בבוקר מוקדם, בצעהיים ובערב, ואם עבר זמן התפילה, כבר לא יוכל להתפלל את התפילה שהחסיור.

וגם התנאי הזה נלמד מהקורבנות, כמו שאומרת הגמרא על קרבן שלא הקריבו אותו בזמן הראוי לו: 'עבר זמנו - בטל קורבנו'.

וכל זה מרומז בפסוק בפרשה שמדבר על הקורבנות: **'צו את בני ישראל'**, 'צו' הוא לשון זירוז, גם לאותו דור, וגם לדורות העתידיים שלא יהיו קורבנות. **'ואמרת אליהם את קרבני'** שישגיחו מאד בעבודת 'האמירה' - עבודת התפילה שהיא כקורבנות.

יום רביעי

הכנות לתפילה

לכל יהודי יש כח גדול מאד, וכל פעולה שלו, אפילו קטנה מאד, יכולה לפעול בשמים דברים גדולים, ולתקן תיקונים עליונים.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' מביא על זה את מה שכתוב בוודו הקדוש, שבתפילה צריך דיבור ומעשה. והכוונה שלא מספיק בזה שאדם מתפלל ומוציא את מילות התפילה בפה, אלא צריך גם לעשות מעשים שמכינים את הגוף והנפש לתפילה.

שלושה מעשים צריכים לעשות לפני התפילה, ואפילו שחלק מהמעשים האלו נראים קטנים ולא חשובים, בכל זאת הם מוכינים את האדם, ופועלים גדולות ונצורות בעולמות העליונים.

הדבר הראשון, **נקיון הגוף**. לפני כל תפילה אדם צריך לבדוק שגופו נקי, ולא מלא בסרחון, שאין זה כבוד למלך לבוא לפניו כך. חז"ל הפליגו על ענין זה באריכות בגמרא (ברכות כג), ואמרו שמי שבודק את גופו לפני התפילה, כאילו הקריב קרבן, כמו שכתוב 'ארחץ בניקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה'.

ויש בכך ניקיון הגוף לגרום לטהרת המחשבה בתפילה.

עוד שני מעשים צריך לעשות לפני התפילה, **להתעטף בציצית, ולהתעטף בתפילין**. שבכוחם לשמור על הלב והעיניים, לגרום לתיקונים גדולים בכל העולמות, לזכות לקדושה העליונה ולהיות מוכנה לשכינה.

הארי' הקדוש שצריך לעשות האלו האדם מתקן את התפילה, וכתב שני ידי הפעולות האלו האדם מתקן את חיצוניות העולמות, ואז יכול לתקן בתפילה את פנימיות העולמות.

אבל בלי זה, הוא לא יוכל לתקן את פנימיות העולמות, כמו

יום ראשון

לחוס על כבוד שמים

תאוות הלב הן מסוכנות מאד מאד, הן גורמות לאדם להתרחק משכינה, ולא לקיים את התפקיד שלו בעולם הזה, ולכן צריך מאד להזהר לא ללכת אחרי תאוות הלב. לעומת זאת, מי שלא הולך אחרי תאוות לבו, ומשגיח כל הזמן שלא להגרר אחרי היצר הרע, הרי הוא דבוק בשכינה, ועושה את תפקידו בעולם בשלימות.

מוסיף על כך מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' שכל מי שחוטא, רחמנא ליצול, הרי הוא 'כדוחק את רגלי השכינה', בגלל שבשעה שחוטא, עושה כאילו הקב"ה לא נמצא ולא רואה אותו. ועל אחת כמה וכמה, מי שחוטא בחטא החמור של עריות, שהוא מחלל שם שמים. כי יודע כמה שנאוה החטא הזה אצל הקב"ה, והוא עדיין הולך אחר תאוות ליבו, ולא חס על כבוד המקום.

ולעומת ההתנהגות הזאת, כאשר ראה 'פנחס' את נשיא שבת שמעון חוטא בעריות, חס על כבוד שמים יותר ממה שחס על כבוד עצמו ועל חייו, והכניס את עצמו לסכנה גדולה, ולא פחד משבט שמעון שרצו להרוג אותו, והלך להרוג את נשיא שבת שמעון.

והדבר זה מרומז בשם שלו - 'פנחס', מלשון 'פני חס', שחס על כבוד פנים של מעלה.

וזה מה שאמר הקב"ה למשה רבינו: **'פנחס'** בגלל שחס על פנים של מעלה, **'השיב את חמתי מעל בני ישראל'**, ובזכותו **'לא כליתי את בני ישראל בקנאתי'**.

וזכה למידה כנגד מידה, **'הנני נותן לו את בריתי שלום'**, בגלל שלא חס על פני עצמו, והיה מוכן למות בשביל כבוד שמים, הקב"ה חס עליו, והבטיח לו שלא ימות מהחרב של מלאך המוות, אלא עלה בסערה לשמים בעודו חי.

יום שני

חשיבות כוונת הלב

הקב"ה הוא בוחן לבבות, וכל מעשה שאדם עושה, נבחן אצל הקב"ה לפי כוונת הלב, עד כדי כך, שאם משהו עשה מעשה לא טוב - בישוג, אבל היתה לו בזה כוונה טובה, אפילו שנענש על השוגג, אבל הקב"ה זוכר לו את כוונת הלב הטובה, ולאחר העונש על המעשה, הוא יקבל שכר על כוונת הלב.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' מביא על זה את דברי הווהר הקדוש, שכאשר פנחס רצה להרוג את זמרי נשיא שמעון, עמדו שבת שמעון ורצו להרוג אותו, ואז פרחה נשמתו של פנחס, עד שבאו שתי 'נשמות ערטילאיות' - נשמות ללא מקום, שהאריז"ל גילה לנו ששתי הנשמות האלו היו נשמות נדב ואביהווא, והן התחברו לנשמה של פנחס, וכך הוא חזר לחיים.

אבל צריך להבין, למה דוקא הנשמות של נדב ואביהווא באו להתחבר עם פנחס ולהחזיר אותו לחיים. מבאר רבינו 'אביר יעקב', שהסיבה היתה כדי להראות לכולם, שהמעשה שהם עשו - שהקריבו אש זרה, היה מתוך כוונה טובה מפנימיות הלב, ולכן אפילו שנענשו ומתו בגלל שהיה פגם במעשה, 'אשר לא ציזה אותם', אבל בגלל שלבם היה שלם, קיבלו על זה שכר, שהנשמות שלהם התחברו עם פנחס, וכך זכו לכל המעלות העליונות שפנחס זכה אליהם.

וכמו שהמעשה של פנחס היה בהקרבת הנשמה שלו בשביל כבוד ה', כך גם המעשה שלהם היה למסור את הנפש בשביל תיקון השכינה.

וזה מרומז בפסוק 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן' פעמיים כתוב 'בן' בפסוק הזה, לרמז על נשמות שני בני אהרן שהתחברו אליו.

וזה גם עומק לשון חז"ל במדרש (רבה כא א): אמר הקב"ה, **'בדין הוא'** שיתול שכרו.

'בדין הוא' אותיות **'נדב אביהווא'**.

